

Dolgozzunk közösen a paradigmaváltáson

(Észrevételek Asztalos István EL 2005. januári számának 32. oldalán megjelent cikkére)

Szeretném elismerésemet kifejezni a „Paradigmaváltás” című írásmű közléséért. Asztalos István cikkéhez csak egy kis megjegyzést fűznék. A kétszáz évvel ezelőtti árvízvédelmi munkák „tévedéseit” nem kell senkinek „belátania”. Akkor megélhetést, termőföldet kellett adni a sok nincstelen szegény embernek, hogy ne kényszerüljenek Amerikába vándorolni. Hajózhatóvá kellett tenni a Tiszát, hogy a tutajok gyorsabban lejussanak Szolnokra, Szegedre. Az akkor épült gátrendszer nagyon jól betöltötte a feladatát. Nem gondolhatták Vásárhelyi Miklósek, mi csoda erdőirtás lesz a Kárpátokban, ami megnöveli a talajok lefolyási tényezőjét. Akkor még nem volt elképzelhetetlen a Kárpátokban hegyvidéki tározók építése, ami manapság – a politikai határok változása miatt – sokkal nehezebben kivitelezhető. Pedig ezek jobban szolgálnák az árvízi vízhozamok csúcsainak tompítását, mint a most – kényszerűségből tervezett – sík vidéki tározók.

Ha tehát most más megoldásokra kényszerülünk, ne minősítsük elődeink munkáját egyszerűen tévedésnek, amit most „be kellene látnunk”, és „jóvá kellene tennünk”.

Reményfy László

* * *

Nagy érdeklődéssel olvastam a Szerző cikkét, a benne foglaltakkal, a szemléletváltás tekintetében, maradéktalanul egyetérték. Az izgalmas írás azonban megérdemel néhány kiegészítést:

Így nem felejtkezhetünk el arról, hogy az állandó erdőborítás melletti erdőkezelés igénye hazánkban – éppen az erdészekben, sőt elsősorban állami erdészeti szolgálatban lévő erdészekben – fogalmazódott meg, a mai PRO SILVA HUNGARIA elődjének tekinthető és az OEE Erdőművelési Szakosztálya kebelén belül szerveződő PRO SILVA csoport 1992-ben Visegrádon megtartott alakuló ülésén.

Az ott megjelentek közül többen már akkor folytattak ilyen jellegű próbálkozást.

Ez idő tájt még sem a hivatalos, sem a civil természetvédelem nem foglalkozott e gondolattal. (A KÖM Természetvédelmi Hivatala által 2001-ben kiadott „A természetszerű erdők kezelése” című könyvből is még a klasszikus felújítógátások köszönnek vissza.)

Ezen erdészek munkája, a megerősödő természetvédelem és egyéb – közöttük akármilyen furcsa –, sokszor gazdasági okok miatt is terjed az új típusú gazdálkodás.

Abban igaza van a Szerzőnek, hogy nem elég gyorsan. Ennek oka azonban nem csak az erdőgazdálkodók technokrata szemléletében rejlik, ugyanis – Szerző által is említetten – az egész erdőfelügyeleti – erdőtervezési rendszerünk a maga katonás jellegével a vágásos erdőgazdálkodásra épül, és esetenként ez annak az erdőgazdának is gátló tényező, aki egyébként szívesen fordulna az új felé, de a megtermelődött faanyagról nem mondhatja le.

Könnyen belátható ugyanis, hogy azonos fatömeg hagyományos vágásos módon egy erdőrészből történő letermeléséhez és a vágásterület felújításához sokkal kisebb szakmai előkészítő munka, és sokkal kevesebb igazgatási díjfizetés (ld. 55/2003. FVM rendelet) tapad, mint a több erdőrésztben történő szálalásjellegű beavatkozások esetében.

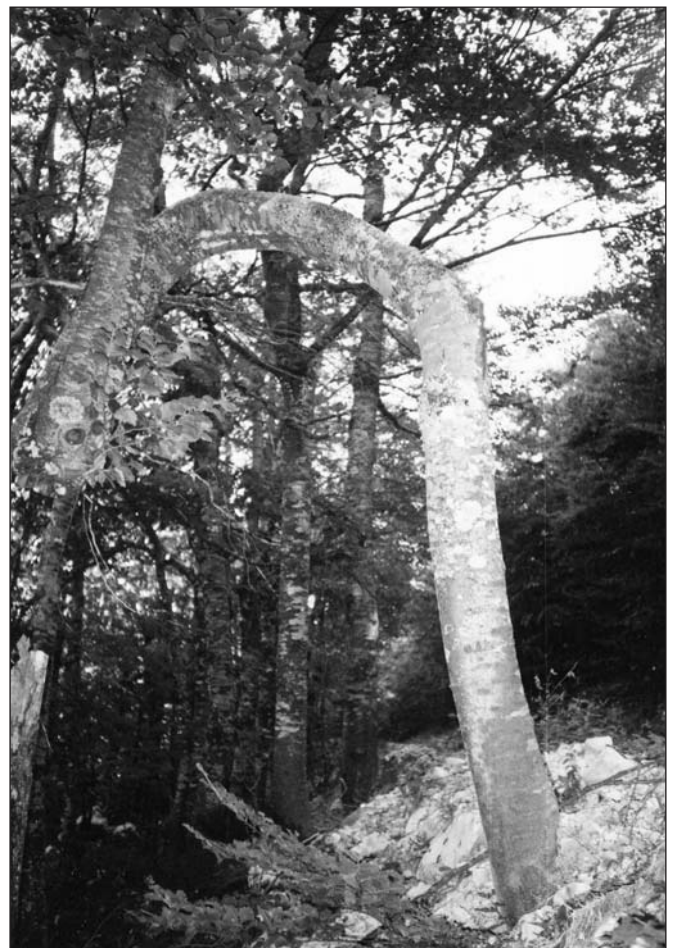
Ma szálalásjellegű gazdálkodás t ö b b n y i r e ü z e m t e r v b e n szereplő „vágásos” jellegű véghasználat nem védett, de természetileg akár a védettséghez hasonlóan értékes erdőterület esetében zökkenőmentesen kerül a vágástervbe.

Természetesen sorolhatnám tovább a visszahúzó tényezőket, nem teszem. Inkább annak a meggyőződésnek adok hangot, hogy az erdőgazdálkodás egész rendszerét (tervezés – erdőgazdálkodás – felügyelet –

szakhatóság) szükséges újragondolni, a társadalom hosszú távú érdekei miatt, függetlenül attól, hogy 10 millió ember környezet iránti elkötelezettsége – különösen ha az saját magára nézve is korlátozást jelent – sajnos közel sem olyan kedvező, mint azt a Szerző véli. Az új szemléletű és gyakorlatú erdőgazdálkodáshoz pedig – a mezőgazdasági ágazat ökológiai kódásához hasonlóan – joggal elvárható költségvetési, esetleg EU-s támogatás is.

Végezetül meggyőződésem, hogy az állami erdőgazdálkodásra – még ha esetleg más szervezeti formában is – továbbra is fontos szerep vár. Remélhetően e szektor nem csekély költségvetési befizetése és munkahelymegtartó képessége a jövőben sem csökkenni, hanem nőni fog. A jó megoldás érdekében kell a néhány ezer erdésznek és minden erdőért aggódónak egyaránt munkálkodnia.

Garamszegi István

Furcsa alakzat. Fotó: Bartha Pál